

הבדלים בין העדות

תלמידים : אליהו גרידי, שילה בר-אשר   כיתה: ז'   מורה מלווה : הרב ראם צפרי   בי"ס : ישיבת הדרום רחובות

שאלה תורנית והקשר לחיים האישיים שלי

הנושא של הבדלים הלכתיים בין העדות עניין אותנו. אנו חיים את הנושא כבנים להורים מעדות שונות: אמא ממוצא אשכנזי [שילה], או מוצא אשכנזי למחצה [אליהו] וכבנים לאב ממוצא תימני, אנו חיים במציאות בה תרבויות אשכנז ותימן, על ההבדלים ביניהם משולבות בחיינו. אנו שומרים על אורח חיים המשמר את מנהגי הדת בעדה התימנית, אך לא תמיד אנו מתפללים בנוסח הזה (למשל בישיבה).

עוד דוגמאות:
 ספירת העומר - לפי מנהג תימן שליח הציבור או הגדול שבציבור מברך בבית הכנסת עבור כל הקהל, בעוד שבבית הכנסת האשכנזי, כל אחד מברך לעצמו. האם כאשר אנו מתפללים במניין אשכנזי אנו יכולים לברך את הברכה? הרי יש כאן הפסק של הברכה!?

האם בני עדת תימן יוצאים ידי חובה בהנחת תפילין אשכנזי? חליטה - האם מותר לאכול בשר במקום שלא מקפידים על חליטה? האם נער שטרם הגיע לגיל מצווה מצטרף לזימון?

במהלך העבודה חפשנו פתרונות לבעיות הללו ועוד. ירדנו לפרטי פרטים ולשורשים של גיבוש עמדת המדינה לגבי זהותה היהודית, כעם אחד או עדות שונות.

סקירת מקורות תורניים

היינו צריכים להבין את המושגים "לא תתגודדו" לעומת "אל תיטוש". לשם כך פנינו למקורות הלימוד המקראיים והתלמודיים, וכן למקורות של אחרונים גדולי ישראל, כגון הרב קוק והרב רצון ערוסי. התוודענו לכמה גישות בפסיקת ההלכה כשיטת הרב קאפח, כשיטת הרב טיקוצ'ינסקי וכשיטת הרב שרלו. את סוגיית נישואין בין עדות פתחנו בלימוד במקרא בנישואי השבטים עם בנות/בני שבט אחר וכן נישואי בית הלל עם בית שמאי. גם למדנו מפסקיהם של הרב עובדיה יוסף והרב רצאבי.

סקירת מקורות חברתיים

למדנו את נושא "כור ההיתוך הישראלי" שנוצר עם העלייה הברוכה למדינת ישראל מכל קצוות תבל. המפגש האנושי הבין עדתי הוליד מציאות חדשה של הדור השני לעולים - ה"צבר" הישראלי. הדבר ניכר במיוחד בשירות בצה"ל, שם הצורך לחיות יחד הוליד שיתוף ואיחוד בין האנשים. בזמן הרב הצבאי הראשון הרב גורן נעשה ניסיון להתפלל בנוסח אחד - הנוסח האחיד. כדי להבין יותר את הסוגייה הזו והאם הניסיון הזה הצליח, נפגשנו עם הרב אריה שלום שהיה נהגו ומקורבו של הרב גורן בכדי לשמוע ולהתרשם מקרוב כיצד נולד רעיון הנוסח האחיד, וכיצד שילבו בו את מנהגי העדות השונות.

הצעה להתמודדות עם השאלה התורנית

סוגיית המפגש בין התפיסות של שמירה על המסורת לפרטיה ודקדוקיה בהקפדה לעומת הניסיון לייצר אחדות ושיתוף בין המסורות עדיין נלמד בעולם ההלכה. לעתיד לבוא תכריע הסנהדרין בשאלת מהו המנהג הקובע ואם תהיה הרמוניה בין הנוסחים השונים.

